בס"ד

ביאורים, חידודים והיוקים מבית

קביעותא במשנה ובהלכה היומית

גליון 660

שב"ק פרשת וישלח - י"ח כסלו תשפ"ז

המשנה היומית: נגעים פרק ד' משנה ג-ד

ההלכה היומית: שו"ע או"ח סימן שא סעי' יג-טו

התחדשות! עיצוב מחודש במתכונת שבועית

המבחן השבועי במשנה היומית מס' 258

המבחן לילדים במשנה היומית מס' 558

המבחן החודשי בהלכה היומית מס' 22

בשערי קביעותא

עודף ממטיל זהב

שלוימה לא האמין למראה עיניו כשקיבל את ההודעה על הזכייה הגדולה בלוטו, והתרגשות עצומה הציפה את כולו. במקום צ'ק נייר סטנדרטי, הוא קיבל לידיו מטיל זהב טהור ונוצץ במשקל מרשים של עשרה קילוגרמים.

שמח וטוב לב, ואולי מעט מנותק מהמציאות, הוא ירד ישר לרחוב הסואן כשהוא גורר את המטיל הכבד והיוקרתי בתוך עגלת קניות יציבה. לאחר כמה דקות של הליכה, הבטן שלו החלה לקרקר והוא החליט להתפנק במנת פלאפל חמה וטעימה.

"שים לי הרבה טחינה", אמר בחיוך רחב למוכר המופתע, ובו בזמן הניח בבת אחת את מטיל הזהב הכבד על דלפק הנירוסטה הדק.

שלוימה שאל בתמימות: "יש לך אולי עודף בקופה מזה?".

המוכר פצח בצחוק סוער, שהפיל את כדורי הפלאפל שבידיו בטעות היישר אל תוך השמן הרותח.

"אדוני, פה זה דוכן פלאפל שכונתי ולא הבנק המרכזי!", קרא המוכר כשהוא מנגב דמעה של צחוק. "אין לך אולי איזה שטר קטן או עשרה שקלים בודדים בכיס?".

שלוימה חיפש בכיסיו, גילה שאין לו אפילו אגורה אחת במזומן, ונשאר רעב ומבוייש - למרות שבאותם רגעים ממש הוא היה מיליונר של ממש.

בלימוד תורה יש סוגיות ענקיות, מטילי זהב של ידע שדורשים שעות של עיון. ביומיום, בתור למכולת, באוטובוס, או בעשר דקות לפני התפילה - אי אפשר תמיד לפתוח סוגיה. משניות תמיד זמינות לנו. שתי משניות פה, פרק שם - ובסוף היום קנית לעצמך אוצר רוחני שלם בלי להישאר רעב...

הפרשה בקביעותא

דבר תורה לפרשת וישלח

בפרשת השבוע נאמר כי יעקב אבינו שולח לומר לעשיו הרשע "כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלוקים"

מקשה על כך הגה"ק רבי יהודה אסאד זצוק"ל (דברי מהרי"א וישלח ד"ה כי על כן ראיתי פניך) קשה להבין האיך היה מדמה יעקב את פני עשיו לפני אלוקים?

ומתרץ שיעקב אבינו לא רצה להסתכל על עשיו הרשע כיון שאסור להסתכל בפני רשע אלא שפחד לעורר את שנאתו של עשיו בכך שיאמר עשיו שאינו מסתכל עליו כי שונא אותו בליבו, על כן אמר לו ראות פניך כראות פני אלוקים וכוונתו לדבר ששווה בשניהם שעל שניהם אסור להסתכל והיינו שכמו שאסור להסתכל בפני עשיו הרשע להבדיל באלף אלפי הבדלות אסור גם להסתכל בפני השכינה כי אש אוכלה היא ולא יראני האדם וחי ואמר כך כדי להטעות את עשיו הרשע דלא יבין כוונתו האמיתית בכך שאינו מסתכל עליו כי אסור להסתכל בפני רשע שיפרש את סיבת אי הסתכלותו עליו למעליותא כיון שמחשיב אותו כביכול 'כראות פני אלוקים' ולא יהא בליבו עליו על כך שאינו מסתכל עליו.

באור המשנה היומית

ראיית הנגע

נאמר בתורה "אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים: וראה הכהן את הנגע וגו'" (ויקרא יג, ב-ג).

כך היא גזירת הכתוב, שאין טומאת נגעים וטהרתן אלא על פי כהן. וגם אם הכהן אינו תלמיד חכם, והחכם שבקי בזה רואה את הנגע - טהרתו וטומאתו של המצורע תהיה רק על פי מוצא פי הכהן. החכם אומר לו הדין, והכהן אומר. וכתב התפארת ישראל: פשוט לענ"ד דהכהן עכ"פ צריך שיראה ג"כ את הנגע אע"פ שאינו יודע לדון על פי ראייתו עד שיגיד לו ישראל המומחה, אפילו הכי למראה עיני הכהן כתיב.

ממה שכתבה התורה "לכל מראה עיני הכהן" (שם פסוק יב) למדים כמה דברים: קודם כל, שאם הכהן סומא באחת מעיניו, או שכהה מאור עיניו, לא יראה את הנגעים. שנית: אין רואים את הנגעים בשחרית ובין הערבים, ולא בתוך הבית ולא ביום המעונן. שכמו שכהן שחסר מאור עיניו אינו רואה את הנגעים, כך יום שחסר מאורו אין רואין בו את הנגעים. אלא רק בשעות שאור היום מאיר היטב. אך גם לא בצהרים, מפני שהאור חזק מדי ועלול להטעות.

ישנם זמנים שאין רואים בהם נגע: בשבת, ברגלים [כולל חול המועד], וכן חתן כל שבעת ימי המשתה. ממתינים עד שיעברו, ואז יראו הנגע.

עוד למדנו מהפסוק "לכל מראה עיני הכהן", שבית הסתרים, כגון בית השחי, אינו נטמא בנגעים ואין צריך לבדקו. ולכן אומרת המשנה (פרק ב' משנה ד'): "כיצד ראיית הנגע", כלומר איזה מקום צריך לראות ולבדוק הנגע שבו, שלא נחשבו כבית הסתרים שאינו מטמא בנגעים (תפארת ישראל), "האיש נראה כעודר", ר"ל אם הנגע בין שתי רגליו יבדקנו הכהן כאילו המנוגע חופר שדרכו לפסק רגליו קצת, ומה שאין מתגלה אז מבין ירכיו נקרא בית הסתרים (תפאר"י). וכן מלמדת המשנה איך לבדוק בנגע שסביב בית השחי או תחת הדד של אשה.

עוד אומרת המשנה: "כל הנגעים אדם רואה, חוץ מנגעי עצמו". כהן או חכם שנצטרע, אינו יכול לראות נגעי עצמו. ונראה שיש במאמר זה גם רמז מוסרי: אדם רואה נגעים וחסרונות אצל אחרים, ואינו רואה חסרונות אצלו בעצמו.

ולימוד מוסר נוסף למדנו מענין ראית הנגעים: כמה גדול כוחה של מילה. שהרי במילה אחת של הכהן, "טהור" או "טמא", נקבע דינו של אדם זה: אם יצטרך להתנתק מביתו ומשפחתו וכל ידידיו, ובדד ישב מחוץ למחנה. ובזה נדע להעריך כוחה של מילה: יכולה להרוס חייו של אדם, כשמדברים עליו לשון הרע, ומצד שני יכולה לטהר ולרומם. וכמו שאמר החכם מכל אדם: "מות וחיים ביד לשון" (משלי יח, כא).

הלימוד החודש מוקדש
לע"נ מרת שרה אסתר
בת הגה"צ רבי שמואל מאיר הכהן ע"ה
ולע"נ מרת חיה רייצא
בת הגה"צ רבי שמואל מאיר הכהן ע"ה
נא לכוון בעת הלימוד

קבלת עלון המבחנים המלא

ניתן לשלוח בקשה במייל office@kviuta.org וכן לקבל אוטומטי בפקס

דרך מערכת קביעותא בטלפון 49-49-79-0722 שלוחה 2 < 4

כמו"כ ניתן לענות על המבחנים במערכת זו, או ב kviuta.org

וכן דרך עמדות נדרים פלוס וקהילות ברחבי הארץ

לשיעורים 24 שעות
במשנה ובהלכה היומית
קביעותא בטלפון
0722-79-49
וכן kviuta.org

קביעותא בטלפון מחו"ל

ארה"ב: 845-317-1711

אירופה: 44-20-3769-8449

לקבלת העלון במייל office@kviuta.org • מפיצים את האור: להנצחות ותרומות להצלחה לע"נ יקיריך התקשר: 072-272-2200

מבחן בהלכה מס' 22

רפ"ח, ח' - ש"א, כ"א

א. ממתי זמן סעודה שלישית (לכתחילה)?
1. משש שעות ומחצה.
2. משש שעות.
3. משעה עשירית.

ב. עד מתי יש ליזהר מלעשות מלאכה?
1. עד שיראו ג' כוכבים בינונים רצופים.
2. עד שיראו ג' כוכבים קטנים רצופים.
3. עד שיראו ג' כוכבים קטנים ואפילו מפוזרים.

ג. על מה אין מבדילין?
1. על שכר אפילו שהוא חמר מדינה.
2. על פת ומים.
3. על יין חדש.

ד. מי שידו משגת לקנות רק כוס יין אחד. מה יעשה קידוש או הבדלה?
1. יין לקידוש.
2. יין להבדלה.
3. מה שליבו חפץ.

ה. האם צריך לחזור אחר נר ובשמים כשאין לו?
1. אין צריך.
2. על נר-צריך, על בשמים-לא צריך.
3. הפוך מ-2.

ו. על איזה נר אין מברכים (לכתחילה)?
1. נכרי שהדליק מנכרי במוצ"ש.
2. נכרי שהדליק מישראל במוצ"ש.
3. ישראל שהדליק מנכרי במוצ"ש.

ז. מה אין לשתות קודם הבדלה?
1. אין לשתות יין, אבל שאר משקין מותר.
2. אין לשתות שום דבר חוץ ממים.
3. אין לשתות אפילו מים.

ח. מאימתי מותר לעשות מלאכה במוצ"ש?
1. משתחשך ואפילו לא הבדיל.
2. משהבדיל בתפלה וגם על הכוס.
3. משהבדיל בתפילה ואפילו לא הבדיל על הכוס.

ט. הגיע לאמת המים שהיא רַחָבָה, איך ינהג (לכתחילה)?
1. יקיפנה.
2. ידלג ויקפוץ עליה.
3. יעבור בה.

י. מהו "אנקטמין"?
1. עצים גבוהים שהולכים בהם בטיט.
2. כמין צורת פרצוף להפחיד התינוקות.
3. כמין חמור שעושים הליצנים ונראה כרוכב עליו.

מבחן מס' 558 יפורסם בעז"ה בגליון פרשת וישב מס' 661

תשובות למבחן ניתן לענות במערכת קביעותא
בטלפון 0722-79-49-49 שלוחה 2
ובעמדות נדרים פלוס וקהילות בבתי הכנסת
כמו"כ ניתן לקבל ולענות על מבחנים נוספים במשנה ובהלכה

לשמיעת הזוכים בהגרלות מבחנים וחידונים קודמים
חייגו: 0722-79-49-49 שלוחה 2 ואז 5

לע"נ **אבנר חי**
בן ר' **יעקב יצחק הלוי** ז"ל
נלב"ע כ"ג כסלו

עיון במשנה היומית

נתק, קרחת וגבחת [א]

נגעי עור בשר אינם נוהגים במקום שערות הראש והזקן, ולכן אף אם יש באותם מקומות מראות הלבן של נגעי עור בשר ושל שחין ומכוה, אינו נגע כלל, והאדם טהור לגמרי.

אמנם נתחדש בתורה שתי פרשיות של נגעים במקום שערות הראש והזקן: **א.** נתקים (ויקרא י"ד כ"ט-ל"ז), **ב.** קרחת וגבחת (שם מ'-מ"ד).

נתקים

בכל הנגעים יש מראות טמאים לעשותו מוסגר, וסימני טומאה לעשותו מוחלט.

לדעת רוב הראשונים (ר"ש ורא"ש פ"ג מ"ה ופ"י מ"ה, רמב"ם עה"ת ויקרא י"ג כ"ט, ועוד) המראה טמא של נתק הוא עצם נשירת השערות בשיעור כגריס, והרבה ראשונים (רמב"ם הל' טומאת צרעת פ"ח ה"א, ר"ש ורא"ש פ"ג מ"ה ורי"ש פ"י) סוברים שנחשב נתק אף אם אין שינוי מראה כלל בעור, אמנם לפי הראב"ד (השגות שם) צריך גם שינוי מראה כלשהו, אבל לאו דוקא מראות לבן, וכן נוטה גם הרמב"ן (עה"ת שם, עי"ש שהאריך).

[דעת רש"י (ויקרא י"ג כ"ט) שהנגע של נתק הוא כל שינוי מראה - ולאו דוקא לבן - בעור **תחת שערות הראש והזקן**, אמנם הרמב"ן (שם) חולק והוכיח שאין שום מראה טמא על עור בראש ובזקן כל זמן שיש שם שערות].

סימני טומאה של נתק הם 'שיער צהוב דק' ו'פשיון'. שיער צהוב דק הוא שתי שערות דקות [ונחלקו תנאים (עי' פ"י מ"א) אם 'דק' ר"ל דקות או קצרות] בצבע כעין זהב. פשיון הוא תוספת נשירה של שערות ליד הנתק, ואם בסוף הסגר ראשון הכהן רואה שפשה הנגע ונשרו עוד שערות, הוא מחליטו, כמו פשיון בשאר נגעים, אמנם אם לא פשה הנגע בסוף הסגר ראשון והכהן מסגירו פעם שנית, הכהן גם עושה 'תגלחת' סביב הנתק, ומשאיר שתי שערות סמוך לנתק, שעל ידי זה ידע בבירור בסוף הסגר שני אם היה פשיון באותן שתי שערות.

קרחת וגבחת

קרחת וגבחת הן גם נגעים של נשירת שערות הראש. קרחת היא אחורי הראש, וגבחת היא מאמצע הראש כלפי פניו (פ"י מ"י). אמנם קרחת וגבחת עצמן אינן מראה טמא - ודלא כנתק שעצם נשירת השערות היא מראה טמא [לדעת רוב הראשונים] - אלא הנגע הוא מראה לבן כגריס במקום הקרחת וגבחת, שהרי כל זמן שיש שם שערות, מראה לבן שם אינו נגע, שנגעי עור בשר אינם נוהגים במקום שערות הראש והזקן, אבל אחרי שנשרו השערות ונעשו קרחת וגבחת, מראה לבן שם הוא נגע ונעשה מוסגר.

סימני טומאה של קרחת וגבחת לעשותו מוחלט הם מחיה ופשיון כמו בנגעי עור בשר, אמנם הסימן טומאה של שיער לבן אינו נוהג בקרחת וגבחת, וביאר הר"ש (פ"י מ"י) שנתמעט מקרא כיון שמן הסתם אין שם שערות, אבל הרמב"ם (עי' פיהמ"ש פ"ג מ"ה) ביאר שאם יש שם שערות שחורות [שער רגיל] שנהפכו ללבן, שוב אינו קרחת וגבחת.

לומד את המשנה היומית/ההלכה היומית? קביעותא בטלפון!
ארגז הכלים שיעזור לקביעותא שלך
מכל מקום ובכל זמן
0722-79-49-49
מארה"ב - 845-317-1711 | מאירופה - 44-203-769-8449
www.kviuta.org

1 שיעורים באידיש ובעברית
2 מבחנים למבוגרים ולילדים
3 הזמנת לוח ומוקדי חלוקה
4 איפה אוחזים היום
5 דברי חיזוק מגדולי ישראל
6 לתרומות והנצחות
7 ל'משיב' על הנלמד ולשמיעת הודעות אישיות
8 השארת הודעה לאחרים
9 המשך שמיעה / סימנייה (חזרה למקום שאתה אומן)

זיו ההלכה היומית

חידון שבועי בהלכה היומית
לע"נ מרת **זיוה** בת ר' **אליעזר** הכהן ע"ה
נלב"ע **כ"ו בסיון** תש"פ

ביום חול זה מצוה ובשבת יש מקומות שזה איסור ויש מקומות שמותר אם לא חושב לשם מצוה.

תשובות ניתן להקליט במערכת קביעותא
בטלפון 0722-79-49-49 שלוחה 2 ואז 6
ולהשתתף בהגרלות

סדר הלימוד לשבוע הבעל"ט פרשת וישב תשפ"ז

	המשנה היומית - סדר טהרות (2 משניות) נגעים			ההלכה היומית (3 סעיפים) או"ח הל' שבת	
יום	תאריך	פרק	משנה	סימן	סעיף
שב"ק וישלח	י"ח כסלו	ד	ג-ד	שא	ג-טו
ראשון	י"ט כסלו	ד	ה-ו	שא	טז-יח
שני	כ' כסלו	ד	ז-ח	שא	יט-כא
שלישי	כא כסלו	ד	ט-י	שא	כב-כד
רביעי	כב כסלו	ד-ה	יא-א	שא	כה-כז
חמישי	כג כסלו	ה	ב-ג	שא	כח-ל
ששי	כד כסלו	ה	ד-ה	שא	לא-לג

לע"נ הר' **פנחס לייבוש**
בן הר' **שמואל יוסף** ז"ל
נלב"ע כ"ב כסלו תשנ"ט

"קביעותא" - המפעל ללימוד המשנה וההלכה היומית
להצטרפות ששת המיליונים | www.kviuta.org | טלפון: 072-272-0000
פקס: 072-277-2272 | ת.ד. 207 בני ברק | דוא"ל office@kviuta.org
להפקדה בבנק פאג"י סניף 183 ח-ן 548-634 | להפקדה בבנק הדואר ח-ן 7258-826 | נא לשמור על קדושת הגליון, לא לקרוא בתפילה וקה"ת
שיעורים ומבחנים בטלפון 24 שעות: 0722-79-49-49

גליון מדפיס 1361 | 054-649-3361